

Б.І. Проданець
В.В. Галіброта
В.В. Швець

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ НАПРЯМКІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОМІСЬКОГО ЦЕНТРУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено планувальну структуру загальноміського центру, особливості його формування. Розглянуто основні ризики при формуванні просторового середовища загальноміського центру. На основі проведеного дослідження запропоновано напрямки вдосконалення архітектурно-планувальної організації загальноміського центру.

Ключові слова: загальноміський центр, архітектурно-планувальна організація, функції, напрямки вдосконалення.

Abstract

The planning structure of the city-wide center, the peculiarities of its formation have been studied. The main risks in the formation of the spatial environment of the city center are considered. On the basis of the conducted research, directions for improving the architectural and planning organization of the city center are proposed.

Keywords: city-wide center, architectural and planning organization, functions, areas of improvement..

Вступ

Зростання рівня соціально-економічних стандартів створює нові передумови ефективної функціонально-планувальної структури загальноміських центрів. Відкритий громадський простір, як місце реалізації різноманіття міських функцій, потребує безперервної адаптації до мінливих зовнішніх факторів впливу. Цей процес є результатом якісного розвитку громадських функцій, ускладнення форм їх просторової реалізації і, як наслідок, вимагає відповідності матеріально-просторового середовища певним функціональним завданням [1].

Результати дослідження

Загальноміський центр – це просторова система, яка містить такі структурні елементи як центральне ядро, прилеглі до нього центральні зони, центри планувальних районів та структурно-планувальних елементів міста. Це найбільш розвинена частина міста з найскладнішим функціональними зв'язками. Найбільш важливим є втілення цих функціональних зв'язків у його архітектурно-планувальній організації

Рівень розвитку населеного пункту, його профіль та географічне розташування визначають ступінь розвитку системи загальноміських центрів, а природні та соціальні фактори визначають вектор їх архітектурно-планувальній організації [1,2].

Сучасний рівень структурної організації міських центрів, порівняно з попередніми етапами розвитку, характеризується поліфункціональною організацією громадського простору, яка наділена мобільністю та динамічністю.

Наразі міські простори, які не мають закріплених функцій, характеризуються новими формами їх існування та ефективного використання. Вони мають можливість швидкої адаптації до нових функціональних змін у планувальній структурі. При цьому сучасний образ загальноміського центру повинен відображати національну ідентичність та сприяти саморозвитку громадян [3].

Загальноміський центр у своїй планувальній структурі повинен поєднувати стаціонарні, періодичні та тимчасові функції. Таким чином, виникає потреба в існуванні нових форм організації загальноміського центру.

Поєднання стаціонарних, періодичних та тимчасових функцій спричиняє конфлікти композиційнопросторового характеру, порушує цілісність структури громадського простору та викликає деформацію історично сформованих особливостей матеріально-просторового середовища.

Висновки

Отже, виділено такі напрямки вдосконалення архітектурно-планувальної організації загальноміського центру:

- втілення стаціонарні, періодичні та тимчасові функції у планувальній організації загальноміського центру;
- збереження та відображення національної ідентичності в архітектурному середовищі міського центру;
- забезпечення міської мобільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Потапов О.Є., Сало Г.Г. Особливості реалізації громадських функцій у просторовій структурі загальноміських центрів. Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, 2015, № 6 (207) С. 68-75. URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?

2. . Шліпченко С, Тищенко І. (Не)Задоволення публічними просторами. Урбаністичні Студії III. (Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні. Центр Урбаністичних Студій НаУКМА). Київ: Всесвіт, 2016. с 340.

3. Громадський простір – для людей: досвід Польщі. URL: <https://rubryka.com/article/gromadskyj-prostir-dlya-lyudej-polshha/>

Проданець Богдан Іванович – студент групи БМ-22м, факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет

Prodanets Bohdan – student of the BM-22m group, Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University

Галіброда Вікторія Василівна – асистент кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, e-mail: vvgalibroda@vntu.edu.ua

Galibroda Victoria - assistant of the Department of Construction, Urban Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, e-mail: vvgalibroda@vntu.edu.ua

Шевець Віталій Вікторович – к.т.н., доцент, завідувач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, e-mail: v.shvets@vntu.edu.ua

Shvets Vitalii - Ph.D., Associate Professor, Head of the Department of Construction, Urban Management and Architecture, Vinnytsia National Technical University, e-mail: v.shvets@vntu.edu.ua